

FIGYELEM!
A Rimóci Újság
 évi előfizetésére van lehetőség.
 Előfizetni a polgármesteri hivatalban
 és a terjesztőknél lehet.
 Ára: 400.-Ft/év.

SPORT SPORT SPORT SPORT
 Megyei III. osztályban folytatja Rimóc

A megyei II. osztályból kiesett Rimóc SE labdarúgó csapata a 2000-2001 évi bajnoki idényt a Salgótarjáni körzetében zajló Megyei III. osztályban folytatja. Új csapatot kell kiépíteni, azokat a játékosokat visszaigazolni, akik nem játszottak idehaza, fiatal játékosokat beépíteni. Várható igazolások: Vincze Benjámin, Puruczki Flórián, Horváth István, Végh Ferenc, Percze Zoltán. A vezetőség bízik abban, hogy a csapat rövid időn belül visszakerül a megyei II. osztályába. A keret még nincs kialakítva. Július 28-án pénteken 19 órakor indul a felkészülés. 30-án vasárnap 17 órakor hazai pályán Hugyag ellen előmérkőzést játszanak Kolosi Tibor és Végh Ferenc edző irányításával.

Bangó Barna és Bangó Rómeó
a Nógrád Megye Cigány
Válogatottban
 2000. július 22-én
 nemzetközi labdarúgó tornát Rimócon,
 Nagylócon és Szécsényben

A torna „kitalálója” ezúttal is Mezei István, a magyar cigány labdarúgó-válogatott menedzsere volt, aki a Magyar Labdarúgó Szövetség cigánybizottságával, a Nógrád Megyei Labdarúgó Szövetséggel, a Nógrád Megyei Sportbizottsággal, a szécsényi kisebbségi önkormányzattal és a Farkas János Alapítvánnyal összefogva hívta meg erre a napra a résztvevőket.

A nemzetközi tornán számos külső, városi, megyei, illetve országos önkormányzat és sportvezető is megjelent. Jelen voltak olyan neves személyiségek, mint dr. Túros András, az M.S.Z. cigánybizottságának elnöke, Bicskei Bertalan szövetségi kapitány, dr. Havasi Zoltán megyei rendőrfőkapitány, Répássy László megyei sportigazgató, Kolosi Tibor megyei sportbíró és Máté Csaba, Szécsény város polgármestere. A tízenegy órakor kezdődött csatározások helyszíne a nagylóci, a szécsényi és a rimóci futballpálya volt.

Eredmények: A-csoport: Nógrád-Szabolcs 7-0 (3-0); Nógrád-Borsod 1-1 (1-0); Borsod-Szabolcs 5-2 (1-1).

B-csoport: Nagylóc-Heves 0-8 (0-6), Nagylóc-Losonc 1-7 (0-0).

A döntő utközeiben a Szécsény városi sporttelepen a két csoport győztese vívta több száz néző előtt: Borsod-Heves 2-0 (1-0).

Végeredmény: 1. Borsod, 2. Heves, 3. Losonc, 4. Nógrád, 5. Szabolcs, 6. Nagylóc.

Az eredményhirdetés után a torna során kiemelkedő teljesítményt nyújtó labdarúgók különdíjban részesültek. A legjobb kapus (Kovács Róbert (Heves), a legjobb mezőnyjátékos Kaloecai Lajos (Szlovákia), a gólkirály pedig Oláh Tibor (Nógrád) lett.

A torna meccsei alatt egy külön baráti erőpróbát, ahol a nógrádi roma szponzorok az Országos Rendőr-főkapitányság játékosaival csapatot alkotva indultak, a másik két résztvevő pedig a Repülőtéri Biztonsági Szolgálat és a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság csapata volt.

Eredmények: Repülőtér-Roma Szponzorok-ORFK 2-1 (0-0) Nógrád Megyei RFK-Roma Szponzorok -ORFK 2-1 (1-0), Repülőtér-Nógrád Megyei RFK 1-0 (1-0).

Végeredmény: 1. Repülőtéri Biztonsági Szolgálat, 2. Roma Szponzorok-ORFK, 3. Nógrád Megyei RFK.

A sikeres rendezvényt dr. Túros András így összegezte: - Szükség van ezekre a találkozókra a sportszakmai, illetve a sportbaráti kapcsolatok ápolása céljából. A tornán számtalan tehetséges labdarúgót láttunk, az volna jó, ha közülük minél többen vállalnák a komolyabb munkát és a többséggel ellentétben nem fordítanak hátat nagyon hamar sportpályáknak. Nógrád megye ismét egyszerű házigazdának bizonyult, csak a legmagasabb elismerés hangján lehet szólni a rendezésről.

FŐZZÜNK EGYÜTT

ARATÓLEVES
 Hozzávalók: 50 dkg savanyú káposzta, 5 dkg füstölt szalonna, 1 közepes fej vöröshagyma, 4 evőkanál tarhonya, 1 tetézt kanál liszt, 20 dkg füstölt kolbász, 2 dl tejföl, egy késhegynyi pirospaprika.

TÉLI KOVÁSZOS UBORKA

Közepes és a közepesnél kisebb uborkákat alaposan megtisztítunk, a végeit levágjuk, és a húsát éles késsel bevagdadjuk. Üvegekbe rakjuk. Egy ötliteres üvegbe 1 kiskanál köménymagot, 1 csokor kaprot, 6-8 gerezd fokhagymát, 1 evőkanál mustármagot, 3 evőkanál sót, 10-15 dkg cukrot teszünk, és az üveget a nyakáig langyos vízzel megtöltjük. 1/2 szeletnyi kenyert gézbe csomagolunk (ez lényeges, mert így nem morzsolódik szét, egyben ki tudjuk venni), és az uborka tetejére fektetjük. Ezután az üveget vízzel színültig megtöltjük, és folpackkal lekötjük. 5-6 napig érleljük, majd a gézbe csomagolt kenyeret kivesszük. 1 kiskanál tartósítószerrel meg 1 mokkáskanál borként szórunk a tetejére, majd lekötjük. Nem kell hűtőszekrényben tárolni, mert nem romlik meg, télire is eltartható. A leve ugyan zavaros, de ez nem befolyásolja a kitűnő ízét, amelyet eddig csak nyáron élvezhettünk.

KÖRTELEKVÁR

1,5 kg érett körte, 1/2 liter frissen préselt szőlőlé, 1,3 kg cukor, 4 dg zselatin, pár csepp mandulaolaj vagy mandula ízű likőraroma. A körtéket meghámozzuk, a magházukat kivágjuk, a húsukat összezzuk, és a cukrot hozzáadjuk, és az új forrástól számítva, 4 percig főzzük. A 9 evőkanál vízben feloldott zselatint hozzákeverjük, majd a tűzről levéve, a mandulaolajjal ízesítjük, üvegekbe töltjük. Szárazgőzben hagyjuk kihűlni.

RIMÓCI ÚJSÁG
 Független falusi lap.
 Megjelenik havonta.
 Kiadja: Rimóc község képviselőtestülete.
 Felelős kiadó: Beszkid Andor polgármester.
 Szerkesztők: Beszkid János, Jusztin Péterné, Kiss János, Percze Balázné, Vinczéné Percze Gizella.
 Készült az "INDUSTRIA-SZÉCSÉNY" KFT. nyomdájában.
 a „RIMÓC KÖZSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY” támogatásával.
 Felelős vezető: Verbói László ügyvezető igazgató.

RIMÓCI ÚJSÁG  **Ára: 50.-Ft**

VI. ÉVFOLYAM 7. SZÁM FÜGGETLEN FALUSI LAP SZENT JAKAB HAVA 2000. JÚLIUS

„SORSUNK AZ LESZ, AMIT MAJD MEGÉRDEMLÜNK.” (Albert Einstein - német fizikus)

FŐHAJTÁS ELŐDEINK ELŐTT

Magyarországon a millennium éve a 2000. év. (Főhajtás elődeink, őseink előtt. Ezer év közös múltjára emlékeztet.) A teremtő akarata, mely ma is élő, önálló államot alapított pontosan ezer évvel ezelőtt a Kárpát-medencében. A honfoglalás betetőzéseként Szent István népe csatlakozott az Európai államok korához. Ez a nép elfogadta - mert magáévá tette a gondolatot: csak egy erős, önálló állam őrzi meg a magyarságot a népek tengerében. Erejét hittel és tudással vértette fel. Így védte meg a hazát - és tudjuk sokszor a nyugati népeket is a keletről jövő viharok elől. A Magyar Millennium, az ezeréves államiság ünnepe büszkén vallhatjuk: elődeink munkája nem volt hiábavaló. Példájuk nyomán készülünk átlépni a következő ezer évbe.



A ránk hagyott kincseket - nyelvünket, kultúránkat, hagyományainkat megőrizzük - és mint örökséget tovább adjuk gyermekeinknek. Mindenkinek személyes felelőssége ezen munkálkodni. A gerincét vesztí el az a nép, mely a múltját elfelejti, vagy felejteti el. Községünk lakóinak - mivel a magyar nép szép hagyományai vannak ránk bízva - többszörös ez a felelőssége. Szent István ünnepe az általa oly áhított nemzeti egység eszméje kell, hogy tudatosodjon lakóinkban is. Ha egymással békében, békességben és egyetértésben élünk, nincs oly külső bomlasztó erő, mely bevehetné kapuinkat.

Beszkid Andor polgármester

Bertold Brecht:
A NÉP KENYERE

Az igazságosság a nép kenyere, Egyszer bőven jut, másszor szűkösen. Egyszer az íze jó, másszor az íze rossz, ha kevés a kenyér, éhínség támad. Ha rossz a kenyér, elégedetlenség uralkodik.

Nem kell a rossz igazságosság mit szerelelen sütnék és kontármód dagasztanak! Nem kell a sóltan igazságosság - szürke a héja! Nem kell a régi sületű igazságosság - késve érkezett!

Ha jó a kenyér és elég is megkéshe a vacsora folytatása nem lehet minden mindjárt bőviben. Az igazságosságkenyeren ha élhet, a munka jól megy s a munkából támad bőség.

Miként a mindennapi kenyér kell, úgy kell a mindennapi igazságosság, igen, úgy kell, naponta nem is egyszer.

Reggeltől estig, munkában, örömben munkában, mely maga az öröm. Kemény időkben s víg napokban egyaránt kell, hogy a nép megkapja bőven, olcsón az Igazságosság mindennapi kenyerét.

S ha ily fontos az igazságosság, kenyeret ki süssön belőle barátaim?

Ki süt minden más kenyeret?

Miként minden más kenyeret, az igazságosság kenyerét is a népek kell megsütnie.

Bőségesen, olcsón, naponként.

Garai Gábor fordítása

TARTALOMBÓL:

2. oldal Önkormányzati hírek Jövedéki termék a bor Hirdetmény	5. oldal Nyári kellemetlenségek Ballagó nyolcadikosok
3. oldal Helytörténeti sorozat VERSIRO PÁLYAZAT	6. oldal Ifjú házások Névnapok
4. oldal Millenniumi sorozat	7. oldal Rejtvény Pop-sarock
	8. oldal Sport Főzzünk együtt

FIGYELEM!
 2000. augusztus 28-án
 reggel 8 órakor
TANÉVNYITÓ
 a Hunyadi úti iskolában!

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

2000. július 13-án ülésezett a képviselőtestület. A testületi ülés napirendjén szerepelt a Rimóc Községért díjról szóló 12/1996. (08.10.) sz. rendelet módosítása. A módosítás lényege, hogy a kitüntetendő személyre javaslat csak írásban nyújtható be minden év július 31-ig bezáróan.

- A képviselőtestület elfogadta a NC&C Kft. könyvvizsgálói jelentést az önkormányzat 1999 évi gazdálkodásáról. A jelentés jónak értékelte az önkormányzat 1999 évi gazdálkodását. Jogszabályi

előírások alapján a könyvvizsgálói jelentést meg kellett küldeni az Állami Számvevőszék Nógrád Megyei Irodájának is.

- A képviselőtestület döntött arról is, hogy pályázatot nyújt be a Szociális és Családügyi Minisztériumhoz a Szociális válságkezelő program keretében az Idősek Klubja konyhai felszerelésének bővítéséhez, cseréjéhez. Az önkormányzat továbbra is folytatni kívánja a szociális földprogramot, melynek keretében a szociálisan rászorult családok

növénytermesztésének és ezáltal megélhetésének segítésére szintén pályázatot nyújt be a Szociális és Családügyi Minisztériumhoz.

- 2000. július 6-án ülésezett a Víziközműtársulat Intéző Bizottsága, 2000. július 21-én pedig a társulat Küldöttgyűlése. Mindkét ülésen beszámoló hangzott el a társulat pénzügyi tevékenységéről, a beruházás helyzetéről, kritikák a községben folyó munkálatokról, a kivitelezővel szembeni elvárásokról.

FELHÍVÁS!

Rimóc Község Önkormányzati Képviselőtestületének hatályba lévő 15/1996/XI.22/ sz. rendelete értelmében a **KÖZÉP- ÉS FELSŐFOKÚ OKTATÁSBAN RÉSZTVEVŐ NAPPALI TAGOZATOS TANULÓK EZ ÉVBEN IS KÉRHETIK TANULMÁNYI EREDMÉNYEIK ALAPJÁN TANULMÁNYI TÁMOGATÁSUKAT.**

Kérelmet nyújthat be az a tanuló, aki középfokú oktatásban 4,2 vagy annál jobb, felsőfokú oktatásban pedig 4-es vagy annál jobb eredményt ért el.

Továbbá támogatást kérhet tanulmányi eredmény és iskolatípustól függetlenül az a tanuló, aki az országos tanulmányi versenyen az első 20 hely valamelyikén végzett.

A támogatás legkésőbb 2000. augusztus 31-ig igényelhetik a polgármesteri hivatalban.

A kérelemhez csatolni kell: az év végi bizonyítvány hiteles fénymásolatát, a felső fokú oktatásban résztvevőknél a tanintézmény külön igazolását a tanulmányi eredményről ill. tanulmányi versenyen elért eredményről az oklevelet.

Jövedéki termék a bor

Az 1997. évi CIII. tv. a jövedéki adóról é a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól 2000. augusztus 1-jei hatállyal a bort jövedéki terméknek minősíti.

A jövedéki termék belföldi előállítására és importálása jövedéki adóköteles. Jövedéki ügyben első fokon a helyileg illetékes (esetünkben a balassagyarmati vámhivatal jár el).

Az adózás szempontjából szőlőtermelő az a személy, aki 1500 m²-nél nagyobb szőlőterületen művel és szőlőbor előállításával foglalkozik. Szőlőtermését részben vagy egészben értékesíti, vagy nem szőlőbor előállítására is felhasználja.

Az adó alapja a bor mennyisége literben mérve. Az adó mértéke:

a, a szőlőborra literenként 5.-Ft
b, az egyéb borra literenként 20.-Ft

Adómentes a saját művelésben álló szőlőterületen termelt szőlőből a sajátmagunk által előállított gazdasági évenként és háztartásonként összesen legfeljebb 1000 liter saját fogyasztásra szánt szőlőbor. Gazdasági év alatt a tárgyévet megelőző év december 1-jétől tárgyévet november 30-ig terjedő egy éves időszakot kell érteni. Az adómentes mennyiség abban az esetben sem haladhatja meg az 1000 litert, ha az egy háztartásban élők közül többen állítanak elő szőlőbort.

A szőlőtermelőnek a vámhatóságtól nyilvántartási számot kell kapnia. A nyilvántartási szám megszerzéséhez a szőlőtermelő köteles bejelentkezni a vámhatósághoz. A jogszabály tételesen felsorolja, hogy a bejelentkezésnek mit kell tartalmaznia. A vámhatóság a bejelentkezés benyújtásától számított 30 napon belül kiadja a vámhatósági nyilvántartási számot.

A szőlőtermelő a bejelentkezésben megadott adatok változását köteles a vámhatósághoz bejelenteni. Ha a

bejelentkezéskor adott nyilatkozatától eltérően a szőlőtermelő az új termést részben vagy egészben szőlőbor előállítására kívánja felhasználni, a tárgyév szeptember 30-áig egyszerűsített adóraktári vagy boradóraktári pinckönyvet kell vezetnie, a szőlőtermés értékesítéséről vagy nem szőlőbor előállításához való felhasználásáról gazdasági évenként - vevőnkénti részletezésben - elszámolást kell készítenie és azt a vámhatósághoz legkésőbb a gazdasági vet követő december 15-éig kell benyújtania. A szőlőtermelő a szőlőtermését borkisérő okmánnyal szállíthatja. A bor előállítására egyszerűsített adóraktári engedéllyel lehetséges.

Nem adóraktári engedéllyel rendelkeznie annak, aki 1500 m²-t meg nem haladó szőlőterületen termelt szőlőből 1000 litert meg nem haladó bor mennyiséget állít elő, vagy a saját termésű vagy vásárolt szőlőből 1000 liter mennyiséget meg nem haladó mennyiségben állít elő szőlőbort.

Aki bort állít elő - kivéve aki mentes -, az köteles az adót a gazdasági évet követő december 15-ig bevallani és az adót ezzel együtt megfizetni. Bort szállítani és értékesíteni hivatalos zár alkalmazásával lehet. A palackozott és a kannás kiszervezésű bor szállítása és értékesítése kizárólag zárjeggyel történhet.

Amennyiben az adóraktári engedéllyel rendelkező az 1500 m²-t meg nem haladó szőlőterületet művelő személytől vásárol fel szőlőt, azt is borkisérő okmánnyal kell ellátni.

A vámhatóság a szőlőtermelő részére előírt kötelezettségek megtartását és a szőlőtermés elszámolását előre bejelentett vagy váratlan időpontban ellenőrzi.

A jogszabályi ismertető alapján, aki szőlőtermelőnek minősül - és nem mentes - haladéktalanul jelentkezzen be a balassagyarmati vámhivatalnál.

Lőríkné Kiss Ibolya jegyző

HIRDETMÉNY

A balassagyarmati tűzoltó-parancsnok 8/2000. számú tájékoztatója

- tarlóégetésre az engedélyt a település jegyzőjétől kell beszerezni.

- A tarlóégetés idejét, helyét a tevékenység megkezdése előtt 24 órával a Balassagyarmati Tűzoltóságra kell bejelenteni.

- A tarlóégetést egyidejűleg 30 ha-nál kisebb területen lehet végezni, miután a szalmát bálázással vagy összehúzással a területről betakarították.

- Az égetni kívánt terület legalább 3 méter széles szalmamentes védőszántással kell körülhatárolni.

- Az égetés idejére tűzoltásra alkalmas felszerelést kell biztosítani.

- Veszély esetén a tüzet azonnal el kell oltani.

- Az égetés után a területet alaposan át kell vizsgálni, és az esetleges parázslást, izzást meg kell szüntetni.

Rimóc, 2000. július 20.

A június havi rejtvény megfejtése:

Az első céltáblára leadott lövések:

1 x 5 = 5; 1 x 9 = 9; 2 x 18 = 36; 2 x 25 = 50 összesen hat lövés = 100 pont.

A második céltáblára leadott lövések:

1 x 5 = 5; 5 x 19 = 95 összesen hat lövés = 100 pont.

A harmadik céltáblára leadott lövések:

4 x 16 = 64; 2 x 18 = 36 összesen hat lövés = 100 pont

Hat megfejtés érkezett, három helyes volt köztük. E heti nyertesünk: Mócsány Georgina, Bem apó út 1.

Július havi rejtvényünk:

Az arab

Az öreg arab halálán lévén, meghagyta, hogy 19 szép lovát három fia örökölje. A legidősebb fiú kapja lovainak felét, a középső a negyedét, a legfiatalabb ötödét. Mikor apjuk meghalt, a három fiú nem tudta a végrendeletet végrehajtani, érthető, hiszen nem vághatták a lovakat több részre. Elhívták tehát egy öreg barátjukat, aki hogy a problémát megoldja, magával hozott egy lovat. Így összesen 20 ló felét, azaz tízet adott a legidősebb fiúnak, negyedét, azaz ötöt a középsőnek, és ötödét, azaz négyet a legfiatalabbnak. A maradék egyet pedig - a sajátját - hazavitte. Így tehát minden rendben volt a végrendelet végrehajtása körül. Vagy talán mégsem?

Beküldési határidő: augusztus 19. Jó rejtvényfejtést!

Népi hiedelmek

♦ Jól ül a kotlós, ha a gazdasszony háromszor körülbújtatja a szoknyáján.

♦ A lopott szalmára megültetett tyúk alá tett tojások mind kikelnek.

♦ Nem jó sok diót enni, mert megnő tőle az ember orra.

♦ Ha a kenyeret aljával felfelé teszik az asztalra, akkor a gazdasszonyt is a hátára fekteti a gazda.

♦ Fiúknak nem szabad lábasból enni, mert nem nő ki a bajszuk.

♦ Akinek görcs húzza a lábát sorozatosan, tartson vasat az ágya végében.

POPSARO(C)K

GONDOLATOK: KÖZÖNY ÉS VAKSÁG

Sajnos bármerre nézünk szét az országban, azt látjuk, hogy érdektelenségbe fullad minden. Nem rossz, ha többször csukjuk be a szemünket és nem a külvilágra, hanem befelé figyelünk, önnön vakságunkra, közönyünkre is. Vagy ha egy az egyben nézzük, lehet-e bizarrabb dolog minthogy megvakítsuk magunkat? Hogy ne lássuk környezetünk szennyét, csak azt ami szép. Ugyanis a vakok érzékenyebbek a szépség és a jó iránt.

A HÓNAP LEMEZE: DESTRUCTION: ALL HELL BREAKS LOOSE

Minden Trash-ek istene visszatért. Újból a világra szabadította haragját. Úgy 1990-ben a földbe álltak Schmier kiválása miatt. Bár az eredeti tagságot nem sikerült fegyverbe szólítani, de a zenekar ott folytatja, ahol abbahagyta. A lemezt hisztérikus sikolyok, rekedt szövegmondások, ami tele van közönnnyel, megvetéssel. A gitárfutamok gyorsak, technikásak. Valami

észveszejtő tempó. A lemezt csak Trash fanatikusoknak ajánlom!!! Pusztítás! Zúzás!

MAGYAROK: EAST EGYÜTTES

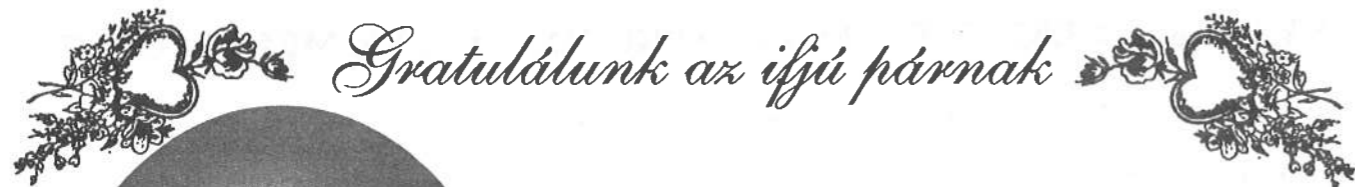
1975-ben Szegeden alakultak. Tisztán instrumentális korszakukban a hazai jazz-rock kimagasló együttese. Később a rockzene felé hajlanak. Az ősi műfajból elsősorban a hosszabb lélegzetű zenekari improvizációkat őrizték meg. Majd rájöt-

ségével készít demo felvételeket. 1977-ben megjelenik első nagy lemeze. Erről a „Wuthering heights” a londoni listák egyedi helyére ugrik. A közönséget és a szakmát az énekesnő egyedi hangja fogja meg. A 70-es évek végén további sikerlistás dalokat készít. Majd egy időre visszavonul. 1985-ben újra feltűnik a listákon.

LEGENDÁS ZENEKAROK: SPECIALS EGYÜTTES

Attól különlegesebbek, mint nekünk is mondja, hogy a SKA zene egyedi képviselői. A zenekarok arcukat a politikai töltésű, jól táncolható dalok határozzák meg. 1979-ben törtek be először az angol sikerlistákra. Majd folyamatosan ott is maradtak. Tagok: Terr Hall (ének) Lynval Golding (sz.g.) Jerry Orummers (bill.) Horace Parker (b.g.) Neville Staples (ütős) John Bradburry (dob). 1981-ben feloszlottak, majd Special aka néven folytatták

Lőrík Sándor



Gratulálunk az ifjú párnak



*Kelecsényi Marianna és Huszkó László
2000. 05. 20.*



*Jusztin Adrienn és Rigó Csaba
2000. 07. 15.*

JOHANN SEBASTIAN BACH

250 éve, 1750. július 28-án halt meg a zené fejedelme, Johann Sebastian Bach. A 64 évet élt mester felülmúlhatatlan szintre fejlesztette a világi és egyházi zenét, a hangszeres polifónia és a fűga legnagyobb művésze volt. J. S. Bach muzsikája gyakorolta a legnagyobb hatást az európai zenére. Életműve előtt tisztelegve a rimóci templomban az alábbi orgonára írt korál előjátékokat adták elő:

*Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ;
Der Tag, der ist so freudenreich.*

Megrekedt a kereplő,
A rimóci kereplő,
Nem félnek a verebek,
A cseresznyefa felett.
Ne csúföld a kereplőt,
Nagy-pénteki harang ó;
A forgószelel forgtaja,
Imádkoznak is rajta,

Kacaghatnám nagy hangon
Ezek a faharangok
Nem indulok ily hangnak
kongó-bongó harangnak.
Úgy illik a kereplő,
mint lencsének a szeplő.
Lisznyai Kálmán
Palóc dalok Pest, 1851

Születtek:

Bagoly Gábor - 2000. 07. 28.
Bagoly Péter, Bablana Renáta



Baranyi József - 2000. 07. 30.
Baranyi József, Oláh Klára

NÉVNAPOK

KRISZTINA - augusztus 5.

A latin Christinus férfinév női párja. Jelentése: Krisztushoz tartozó, keresztény. Kevésbé ismert becézése: Kriza, Tina.

LÁSZLÓ - augusztus 8.

Szláv eredetű név, a Vladislav eredeti jelentése hatalom és dicsőség. Kevésbé ismert becézése: Laca.

LŐRINC - augusztus 10.

Abban megegyeznek a nyelvészek, hogy a név a latin Laurentius rövidítéséből származik. Jelentését azonban vitatják. Vagy Róma környéki Laurentum vidékéről származó férfit, vagy babérkoszorúval díszített személyt jelent.

KLÁRA - augusztus 12.

A latin clarus melléknév nőnemű alakjából származik, jelentése: világosm kítűnő, jeles. Kevésbé ismert becézése: Kaja, Kalica, Rica.

Benkó Péter: A RIMÓCI TEMPLOM MÉRETEINEK VÁLTOZÁSA

Templomunk méreteire vonatkozólag az első adatot az 1761-es, 1780-as, valamint az 1789-es Canonica Visitatiók-ból (Egyházlátogatási jegyzőkönyvekből) nyerjük. Ezek a források „öl”-ekben adják meg a templom adatait. (1 öl = 1,89 m, közelítőleg 2 m) A három jegyzőkönyv adatai nagyjából megegyeznek, csak néhol akadnak 0,5-1 öles eltérések. Véleményem szerint ezek a különbségek amiatt keletkeztek, mert a készítőik nem nagyon figyeltek a pontosságra. Tehát ebben az időben a templom hossza 7 öl (14 m), szélessége 4 öl (8 m), magassága szintén 4 öl (8 m) volt. Sajnos az ezeket követő egyházlátogatási jegyzőkönyvek egészen 1911-ig nem közölnek pontos méreteket a templomot illetően. 1911-ben a hosszúság 24 m, a szélesség pedig 8 m volt. Az utolsó jegyzőkönyv 1935-ben a templomot 30 m hosszúnak és 18 m szélesnek mondja.

Ezen adatok ismeretében tekintsük végig a méretváltozást a

templom épületén, most még a sekrestye és a torony nélkül!

Véleményem szerint az 1761-ben ismertetett templom nagyon hasonlíthatott a mai időkre is megmaradt Árpád-kori templomainkhoz. Kis méretek, zömök falak jellemezheték. Belül a szentély kőből boltozva, a hajó pedig deszkázva volt. (Ez a templom a mai épületben kb. a pad-sorok elejéig érte.) 1789-re is megmaradt ilyen méretűnek az épület. Viszont 1911-re 24 m hosszú lett a templom az addigi 14 m helyett. (A szélesség nem változott) Konkrét adataink nincsenek arra, hogy pontosan mikor történt ez a változás, de talán 1837-ben hosszabbították meg, mert van egy forrás, amely erre az időre datál egy nagyítást. (A mai épületben a szentély kezdetéig (márványozásig) tartana ez a templom.) Arról viszont tudunk, hogy 1912-ben nyerte el templomunk mai méretét, mégpedig a mai szentély és a kereszthajók hozzátoldásával. A főhajó kőből, míg a toldás, azaz a szentély és a kereszthajók téglából

épültek. Így templomunk pontos méretei: hossza 30,27 m, szélessége a kórusnál és a középső hajónál 9,5 m, a kereszthajónál pedig 19,2 m.

Sekrestyét minden egyes Egyházlátogatási jegyzőkönyv jelez, sajnos a pontos méreteit nem ismerjük. Az viszont valószínű, hogy a sekrestye együtt „vándorolt” a szentéllyel, hiszen minden nagyobbobbitásnál a szentélyt tolták feljebb. Tornyt az 1761-es nem, az 1780-as és az 1789-es viszont jelez. Magasságát 8 ölnak (16 m), szélességét pedig 2,5 ölnak (5 m) mondja a forrás. A tornyt 1778-ban építették a torony elejére, s az 1789-es Visitatio még fedél és kereszt nélkülinek mondja. Véleményem szerint 1778-as megépítése óta nem változott a torony mérete, esetleg új torony-sisakot kaphatott az évtizedek, századok folyamán.

A képeket és az alaprajzot a következő számban közlöm, mert sajnos nem volt lehetőségem elkészítésükre.

Ez előző számunkban meghirdetett

VERSÍRÓ PÁLYÁZATRA

beérkezett versek közül az alábbi verseket közöljük:

Juhász Edina

Hit, s bizalom

*Mindig hittem mindenkinek,
Mindig hittem mindenben.
Mindig volt hitem mindenben s mindenkiben.
Egyszer!
Megismertem a világot, megismertem az embereket.
Kiismertem a világot, kiismertem az embereket.
Fájt, amit láttam.
Fájt, amit hallottam.
Minden, mit hittem elveszett.
S azt hittem, én is elveszek.
Egyszer!
Egyszer azt hittem talán én is elveszek,
De jöttél Te.
Aki olyan, mint én.
Hiszel, s bizol.
Hiszel nekem s én hiszek neked.
Bizol bennem, s én bizok benned.
Összeköt bennünket a hit, s a bizalom.
Egymásért és egymáséi vagyunk.*

(1998)

Márton Dávid - Pásztor Gábor

Utolsó esély

*Te oly vagy nekem
mint tavasszal az
első hóvirág.
Te vagy az első,
te vagy az egyetlen
ki lázba hozza lelkem.*

*De lehet, hogy ez itt
hiú ábránd, amit
szívem mélyéből
papírra leírtam.
De nem tehetek róla,
te vagy az életem,
édes kedvesem.*

*De ha mégsem forr
szerelemmé ez a kapcsolat,
akkor is örökre
szívembe zártalak.*

Millenniumi sorozat: SZENT ISTVÁN PANNONHALMÁN

Pannonhalma ősi Szent Márton monostora nagyon szoros szálakkal kapcsolódik Szent Istvánhoz. Annak ellenére, hogy alapítása még Géza fejedelem uralkodása alatt történt, 996-ban, mégis Szent Istvánt tiszteli égi pártfogójaként és alapítójaként. Az alapító fejedelem érdemeit itt is elhalványította fiának jelentősége; a ránk maradt középkori történeti források Pannonhalmával kapcsolatban is sokkal több és fontosabb eseményt jegyeztek fel róla, mint Géza fejedelemről.

A X. század végén Európaszerte kibontakozó bencés reformirányzatok képviselői közül azok kerültek szorosabb kapcsolatba a keresztény állammá szerveződő magyar fejedelemséggel, akik lelkében a missziózás vágya is élt. A római Szent Elek- és Bonifác-apátság szerzetesei csehországi próbálkozás után jöttek Magyarországra, ahol Géza fejedelem - a kereszténység szempontjából minden bizonynyal már a X. század folyamán is jelentős helyen - Szent Márton hegyén jelölt ki otthont számukra.

Az alapítás és megtelepedés után hamarosan, 997 őszén meghalt Géza fejedelem. István számára a hatalom átvétele nem volt zökkenőmentes. Hiába történt meg az esztergomi várban egyházi szertartással a fejedelmi hatalom jelképével, a karddal való felövezés, az Árpád-család tagjai, akik melőzve érezték magukat, mert a hatalom átörökítésének régi módjával szakított Géza fejedelem, az új uralkodót nem ismerték el. Elsőnek Koppány lázadt fel ellene, István azonban, mielőtt a hatalma megszilárdítása szempontjából döntő jelentőségű csatára elindult Veszprém közelébe, katonáival betért Pannonhalmára, hogy az itt élő szerzetesek imádságát, és a még csak épüléfében levő monostor védőszentjének közbenjárását kérje maga és ügye számára. Fogadalmat tett, hogy győzelme esetén Szent Márton monostorát adományokkal fogja segíteni. A továbbiakról ezt olvassuk a „Nagyobbik legendában”: ... a Krisztushoz hűséges király... az ellenségén győzelmet vett,

Isten előtt kedves tanácsot tartván, a szent püspököknek (Mártonnak) telke mellett, a Szent hegynek mondott helyen, ennek nevével nevezett monostort rakott, azt bőséges birtokkal és jövedelmekkel és minden szükségességekkel ellátta... a dézsmaszedésekkel hasonlatossá tett a püspökségekhez”.

Amit a legenda a fenti szavakkal fogalmazott meg, azt sokkal pontosabban tartalmazza Istvánnak Pannonhalma számára 1002-ben „Anasztáz apát úr közbenjárására, tanácsára és engedélyével” kiállított kiváltságlevele. István az atya által megkezdett és őáltala „a lelke üdvösségére és országa fennmaradásáért”, stabilitásáért befejezett monostornak olyan kiváltságokat adományozott, amilyenekkel a legősibb bencés monostor, Montecassino rendelkezik. Ezért az oklevélben adott kiváltság szerint a monostor maga választja apátját, mentes lesz a területileg illetékes megyéspüspök joghatósága alól, az apát beiktatására és a monostor papjainak felszentelésére bármelyik püspököt felkérheti. Szent Márton szülőhelye iránti tiszteletből az apát az ünnepi misék mondásakor a püspökhöz hasonló kiváltságokkal élhet. Az oklevél - Szent István említett fogadalmához híven - az apátság anyagi javairól is gondoskodik azáltal, hogy Somogyban, valójában a Dáván túlra is elnyúló területen, a tizedszedés jogát a veszprémi püspök helyett a pannonhalmi apátnak adományozza.

Ez a fontos oklevél - sajnos - nem maradt ránk eredeti formában, hanem csak egy XII. századi másolatban. Mivel az eredeti írásformájában betűhíven utánozni akarja, és szinte biztosan megállapítható, hogy melyek a későbbi részek és melyek a betoldások, Szent István korának így is elsőrangú forrása és századokon át Pannonhalma jogi kiváltságainak alapja. Erre hivatkozva szereznek a későbbi apátok újabb királyi és pápai megerősítéseket, ez foglaltatják újabb oklevelekbe.

Ennek a másolatban ránk maradt oklevélnek a tanúsága szerint az eredeti oklevél kiál-

lítása és megpecsételése után rövidesen Sebestyén érsek ünnepélyesen felszentelte a pannonhalmi templomot. A szentelés alkalmával az apátság ismét élvezhette a király bőkezű gondoskodását. Az oklevélre ugyanis pótlólag rávezették azoknak a falvaknak a nevét, amiket a templom felszentelésekor adott Szent István király.

Az alapításnak, majd újabb adományokkal való gyarapításnak és a jogi kiváltságoknak az volt a célja, hogy a püspöki joghatósággal rendelkező apátság - amíg belső életében teljesíti a bencés monostor sajátos hivatását -

hittérítő, misszionáló feladatokat lásson el

a Dunántúlon, a Dunától északra és azokon a területeken, ahol a püspököt illető tizedszerzési jogot is megkapta.

Hogy milyen lehetett a Szent István idejében felépült Pannonhalma, arról fennmaradt emlékeink nincsenek és régészeti feltárás sem bizonyítja. Csupán a középkori kolostorépítés eléggé nyomkövethető törvényszerűségei alapján tudunk erre következtetni. A templom impozáns, de a körülötte felépült monostor méreteiben szerény lehetett. Valószínű, hogy már az építkezések első szakaszában elkészült egy olyan vendégház, amely alkalmas volt arra, hogy a szerzetesek az idelátogató királyt és szűkebb kíséretét méltó módon fogadják. S hogy Szent István ezt az első kolostorát, amelyet adományai révén joggal érzett sajátjának, többször is meglátogatta, a történeti források szintén igazolják. Ilyen látogatások alkalmával részt vett a szerzetesek közös imádságán, miséjén, de figyelemmel kísérte a monostor belső életét is. „Szent Imre legendája” mondja el, hogy „egy alkalommal boldog István király fiával egytt imádkozni boldog Márton egyházába tért, amelyet Pannónia szent hegyén tulajdon ú kezdett és szerzeteseknek jeles gyülekezetével felékesített.” Ekkor tüntette ki Szent Imre hét csókkal az ünneplésükre kivonuló szerzetesek között Boldog Mórt. István meg akart győződni fia választásának helyességéről.

Ezért néhány nappal ezután „(boldog István csak két szolgát vevén magához” visszatért és „a szerzetesek virrasztását és imádkozását titkon vigyázta”. Reggel aztán, hogy Mór lelkét az alázatosságban próbálja, a közös kapitulum idején „a regulával való felette sok ellenkezést vetett a szemére”. Mór azonban a király előtt nem védekezett, inkább a szíveket vizsgáló Istenben reménykedett. Ebből megismerte Szent István, hogy fia helyesen ítélte, ő maga is feltárta az igazságot, dicsérettel illette Mór szerzetest, majd kevéssel utána a pécsi püspökségre emelte. E két látogatás legendabeli elbeszélése egyaránt tanulságos királyi lelkülete, Szent Imre nevelése és az őket fogadók szerzetesi élete szempontjából.

Arra, hogy a példás szerzetesi élet mellett virágzó szellemi élet is lehetett a monostor falai között, joggal következtethetünk az előbb említett Mór püspök legendájából. Ő maga mondja, hogy Pannonhalmán volt iskolás fiú, „puer scholasticus”. De kora színvonalán álló, jó iskolát kellett annak járnia, aki XI. századi irodalmunk olyan rangos alkotását tudta létrehozni, mint amilyen „András-Zoerárd és Benedek remeték legendája”. Másrészt viszont elegendő számú szerzetes is lakhatott a monostorban, hiszen új alapítások benépesítésére is tudtak tagjaik közül küldeni. „Szent Gellért Nagyobb Legendájában” olvassuk arról, hogy a király parancsára összegyülekeztek a szerzetesek, mégpedig Pécsváradról, Zalavárról és Bakonybélből ketten-ketten, Pannonhalmáról pedig négyen. „Eme tizek oltárospapok voltak és voltak írástudó férfiak, akiket Csanád ispán tulajdon szekerére rakva vitt a csanádi egyház megyéjébe és elsőbbsen Oroszlánosra, hol boldog György vértanú tiszteletére monostort épített”.

Ez a kis legendarészlet azt is mutatja, hogyan jelennek meg Pannonhalma mellett még Szent István idejében az első királyi alapítású monostorok. Csak ezekben lehettek akkora létszámú közösségek, hogy tagjaik közül többen missziós munkára is vállalkozhattak.

NYÁRI KELLEMETLENSÉGEK, APRÓ BALESETEK MEGELŐZÉSE

Igazából még tart a nyár. Sok gyerek, felnőtt van kitéve állandó veszélynek. A bekövetkezett balesetek többsége megelőzhető lenne, ha nem feledkeznénk meg arról, hogy a lakás, a háztartás, környezet sok veszélyt rejt magában.

Melyek a legfontosabb veszélyt rejtő források?

1, **Elektromos árammal működő készülékek.** Különösen a házilag készített fűnyírók, törött csatlakozó, megsérült védőburkok, nedves, vizes érintése életveszélyes lehet. Legyünk mindig körültekintők, a hiányosságokat iktassuk ki a veszélyek miatt!

2, **Mérgek, növényvédő szerek, gyógyszerek** nem megfelelő tárolása. Hányszor van véletlen mérgezés, a nem megfelelően tárolt növényvédő szerek miatt, de gyógyszerek miatt is, hiszen a kisgyerek kíváncsi, ha könnyen hozzáfér, végzetes is lehet.

Legyünk mindig óvatosak, előírásoknak megfelelően használjuk és tároljuk a mérgező anyagokat!

3, **Háziállatok.** Úgy gondolom sokan érzik a háziállatok örömeit. A sérülésekkel járó balesetek, (harapás, marás, karmolás, csípés) a fertőző és allergiás megbetegedések terjesztői is lehetnek a kedvenceink. Kellő körültekintéssel, állattartás szabályainak betartásával a veszélyek csökkenthetők.

4, **Szűrő- vágóeszközök.** Különösen a gyerekeket kell távol tartani a veszélyes eszközöktől, vagy megtanítani helyes használatukra, de felnőttek is veszélyes lehet ha nem megfelelően, kapkodva, másra nem figyelve dolgozik vele.

5, **Ház körüli építmények.** Építkezés miatti felfordulás, rozsdás szögbe lépés, elesés, magasból esés, gyümölcs létráról való szedése. Legyünk mindig óvatosak, körültekintők!

6, **Méh- és darázscsípés.** Mindenki elmesélt, hogy méh vagy darázs megcsípi. Ez fájdalmas bizony, és még mérgező is lehet. A fullánkot soha ne nyomkodjuk ki, hanem csipesszel távolítsuk el. Használjunk allergia

ellenes szereket, (Suprastin, Calcium pezsgőtabletta, Tevegyl) és kenjük be a csípés helyét Fenistil kenőccsel.

Jó háziszer a szódabikarbónás oldat. Egy gézt mártsunk be az oldatba, és tegyük a csípés helyére.

Ha a csípés szájon belül van VIGYÁZZUNK!!! Célszerű minél előbb orvoshoz fordulni, mert arra érzékeny személynél életveszélyes lehet.

7, **Mosatlan gyümölcsök.** Nagyon sok kellemetlenséget okozhat a meg nem mosott gyümölcsök elfogyasztása. Számos fertőzés, gyomor- és bélbántalmak okozója lehet a fertőzött gyümölcs amit a légy vagy egyéb rovarok megfertőznek.

8, **Végezetül az ételek, nyers húsok tárolására** különös gonddal ügyeljünk. Hosszú időn keresztül nem tárolhatók, különösen **tejes, gombás főttételek.** Ha érezzük hogy íze, szaga nem a megszokott, inkább öntsük ki, minthogy gyomor és egyéb fertőzőes betegség előidézője legyen.

VIGYÁZZUNK MAGUNK ÉS MÁSOK EGÉSZSÉGÉRE!

Ballagó nyolcadikosok és tanáraik



Előző számunkból helyhiány miatt kimaradt ballagóink fényképét most közöljük.